

ШТА ТРЕБА ЗНАТИ О ТУЛАРЕМИЈИ

ШТА ЈЕ ТУЛАРЕМИЈА?

Туларемија је ретка заразна болест која напада људе и животиње. Изазива је бактерија *Francisella tularensis*, која може да живи 3-4 месеци у блату, води или на мртвим животињама. Другачије се зове “зечја” или “јеленска грозница”.

КАКО СЕ ПРЕНОСИ?

Туларемија се преноси:

- контактом са малим животињама попут зечева, глодара, птица или крпеља
- контактом са лешевима заражених животиња (приликом драња коже уловљених животиња)
- конзумирањем недовољно куваног зараженог меса
- пијењем заражене воде
- удисањем прашине са заражене земље, жита или сена
- уједом крпеља
- уједом заражене животиње

**ТУЛАРЕМИЈА СЕ НЕ ПРЕНОСИ
СА ЧОВЕКА НА ЧОВЕКА!**

КО СЕ МОЖЕ ЗАРАЗИТИ ТУЛАРЕМИЈОМ?

- Туларемијом се може заразити свако, али су посебно под ризиком особе које доста бораве у природи, које су у блиском контакту са дивљим животињама или су пак изложени могућности уједа крпеља.
- Професије посебно изложене ризику су: ловочувари, ловци, пољопривредници, месари, крзнари, лабораторијски радници.

ПРВИ СИМПТОМИ БОЛЕСТИ

Симптоми се обично јављају у року од 2 до 10 дана након изложености бактерији. Уобичајено време појаве првих симптома је од 3. до 5. дана. Почетак болести је обично нагао са грозницом, повишеном телесном температуром, главобољом, мучнином, повраћањем, итд.

ТОК БОЛЕСТИ

Нелечена болест може трајати месецима. Упала се може ширити на нове групе лимфних чворова у етапама, при томе болесници немају већих тегоба. Компликације настају или због размекшавања лимфних чворова, због распадања туларемичких чворића или ширења путем крви на мозак, кости, срце и друге органе.

КАДА СЕ ЈАВИТИ ЛЕКАРУ?

- Уколико сумњате да сте били изложени туларемији
- Ако вас је угризо крпељ
- Ако вас је угризла дивља животиња
- Уколико имате грозницу, оток на кожи или отекле жлезде.

КЛИНИЧКА СЛИКА

СИМПТОМИ ТУЛАРЕМИЈЕ

Постоји неколико типова туларемије у зависности од тога на ком месту је бактерија ушла у организам. Најчешће, оне улазе кроз кожу или слузокожу. Свака врста туларемије има своје симптоме.

Жлездана туларемија

Овај тип је најчешћи и подразумева следеће знаке и симптоме болести:

- натечене и болне лимфне жлезде
- температура
- главобоља
- исцрпљеност

Очна туларемија

Захвата очи и карактерише се следећим знацима и симптомима:

- бол у очима
- црвенило у очима
- отеченост и влажење очију
- чиреви на унутрашњој страни капака

Ждрелна туларемија

Овај облик је најчешће узрокован конзумирањем зараженог меса и пијењем заражене воде. Карактеришу је следећи знаци и симптоми:

- грозница
- гушобоља
- чиреви у устима
- повраћање
- пролив

Плућна туларемија

Чешћа код старијих особа. Знаци и симптоми:

- кашљање
- бол у плућима
- проблеми са дисањем

Тифусна туларемија

Ово је редак и озбиљан тип заразе који се карактерише:

- Високом температуром
- Израженом исцрпљеношћу
- Повраћањем и проливима
- Увећаном слезином
- Увећаном јетром
- Упалом плућа

ЛЕЧЕЊЕ

- Туларемија се лечи антибиотицима
- Опште мере подразумевају мировање, имобилизацију захваћених делова тела
- Посебан начин исхране у случају захваћености органа за варење.

МЕРЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ

- Обавезно ношење гумених рукавица у раду са живим или мртвим животињама (уловљене животиње, угинуле дивље животиње, рад са месом и крзном дивљих животиња)
- Месо дивљих животиња добро скувати пре употребе у исхрани
- Користити одећу са дугим рукавима и ногавицама при боравку у природи као заштиту од крпеља
- После боравка у природи проверавати присуство крпеља на одећи и кожи
- Избегавати пливање и купање у нетретираним водама у крајевима где влада зараза
- Редовне мере заштите за људе који раде у лабораторијама са овом бактеријом.

